

VIRO CLARISSIMO
 CHRISTIANO GOTTLÖB
 DEMIANI
 SVMLOS
 IN ARTE MEDENDI HONORES
 GRATULATVR
 COLLEGII EXAMINATORII
 SVB AVSPICIIS
 VIRI MAGNIFICI
 D. ERNESTI GOTTLÖB BOSII
 FLORENTIS
 INTERPRES
 CHRIST. GOTTH. SCHENCK
 LIPSICVS

Spermatis ad sanguinem regressus negatur.

LIPSIAE A. D. XXVII IVNII CCCCCCLXXVII

LITTERIS LANGENHEMIIS

Physiol.
165,34.

l. Langen.
Physiol. XII. 125

Quanquam non diffitendum est, nostro praesertim seculo,
 per Summi HALLERI, aliorumque de salutari arte
 optime meritorum virorum labores id effectum esse,
 ut nouam, eamque meliorem doctrina de partium humani cor-
 poris vnu indueret formam, vt multae, ad ingenii ostentatio-
 nem magis, quam ad verum explicandum excogitatae opinio-
 nes improbarentur, verisque aperiretur porta; tamen, ne de
 omnibus eiusdem capitibus cuncta haec praedicentur, quam
 maxime cauendum est. Quis enim nescit, quam obscura,
 tenebrisque obfuscata sit illa, quae de neruorum agendi ratio-
 ne exponit, sectio? quam parum luminis ex HALLERI expe-
 rimentis generationis theoriae affulserit? et quam multa ad-
 denda sint iis, quae non nisi dubie proposuerunt Summi Viri?
 Haud contemnendum itaque videtur studium eorum, qui, non
 nouitatis sectandae amore allecti, sed veritatis inuestigandae
 studio moti, sua de quibusdam obscuris viui hominis actio-
 nibus colligunt dubia, eaque eruditorum examini subiicere co-
 nantur. Fecimus nos eapropter nuper, cum similis scriben-
 di occasio se nobis obtulisset, periculum inquirendae glandu-
 larum mesaraicarum in chylum actionis, et in praesenti ea pro-
 ferre nobis proposuimus, quae impedire videntur, quo mi-
 nus virile semen ad sanguinem redire queat. Quanquam
 enim multi, iique magna auctoritate pollentes medici ab
 HIPPOCRATIS inde temporibus in eo allaborarunt, vt se-
 minis regressum non solum defendenter, verum etiam argu-
 mentis demonstrare anniterentur; ab altera tamen parte etiam
 non defuerunt, qui eum vel negandum, vel saltem restrin-
 gendum putarent. Atque huic disputationi, quid prohibeat,
 quo minus nos, hac scribendi occasione oblata, immisceamus,
 nostramque ea de re opinionem proferamus, non perspicimus,
 praesertim cum superesse quaedam videantur, quae vel leuiter
 tantum, vel nondum a quoquam, hac de re exponente, in

A 2

censum

IV

censem vocatae sint. Cum autem ordine quodam in hoc argumento illustrando versandum nobis sit, dabimus operam, ut, paucissimis de organis spermatis secretioni designatis, eorumque vsu locuti, modum enarremus, quo naturam in regressu seminis efficiendo vti perhibent, et argumenta, quibus eundem extra omne dubium ponere annituntur Physiologi, dijudicemus, addituri deinceps ea, quae nobis de eodem statuenda videntur.

Ac primum quidem in testiculorum naturam inquirendum esse videtur. Sunt autem hoc nomine insignita illa bina oualia corpora, quae in scroto, tanquam communi vtrorumque receptaculo, a cremasteribus musculis quasi inuoluta' conspiciuntur, duabusque propriis tunicis, vaginali et albuginea, ambiuntur. Ad interiorem autem eorundem structuram quod attinet, animaduertere licet, eam vasis arteriosis et venosis, iisque a spermaticis ortum ducentibus, ita esse irretitam, ut, etiamsi optime oculos armaueris, nullum tamen inuenias punctum, quod iisdem destitutum sit; neque neruorum in iisdem desiderantur funiculi, namque praeter eos, qui ex lumborum paribus progrediuntur, alii ramuli ex renali, aliisque abdominis plexibus ad eosdem veniunt, et in substantia eorum dissipantur, cui praeterea seminiferos quosdam ductus, ex subtilissimis testium arteriis prodeentes, immixtos esse constat. A testiculorum fabrica non multum recedens aliud corpus, cuiuis testiculo superimpositum, eaque propter epididymis dictum, inuenimus, quod ductus seminiferos ex testibus prodeentes colligit, eosque in vnum vas, deferens dictum mutat, quod cum spermaticis vasis ex iisdem ascendit, per annulum cauum abdominis ingreditur, in pelvem descendit, vesiculisque seminalibus, inter intestinum rectum et vesicae vrinariae collum positis, implantatur. Neque silentio plane praetereundae esse videntur eae partes, quae virili semini ex vesiculis exeundi viam aperiant, eamque faciliorem reddant. Ac de prostata quidem glandula id notandum est, eam ita positi-

tam

tam esse, vt prope vrinariam vesicam iaceat, vrethramque ex ea progredientem fere ambiat, et per quosdam ductus liquorem spissum in ea praeparatum vrethrae in oestro venereo immittat, qui deinceps cum virili semine, per ejaculatorium ductum, ex vesicularum collo prodeuntem, vrethrae etiam infuso, mixtus in conspectum prodit ^{a)}). Vasorum denique lymphaticorum non internis minus, quam externis partibus generationi inferuentibus circumpositorum mentionem sunt, qui iniiciant ^{b)}, neque nos a vera harum partium natura multum alienos esse putamus, si horum vasorum copiam, eamque ingentem iisdem tribuamus, praesertim cum pauca duntaxat in humano corpore inueniantur loca, quae iisdem destituuntur.

Iam, cum haec ex anatome repetita pro nostro scopo sufficient, allaborandum nobis in eo esse, opinamur, vt de praecipuo harum partium vsu quaedam addamus, atque hac ratione ad ipsum argumentum propius veniamus. Sanguinem itaque per spermaticas arterias testiculis illatum, eam pati in iisdem mutationem, vt tenuior, seminique confiendo utilissima pars per seminifera vasa a crassa secedat, et ad epididymides vehatur; crassa vero a venis spermaticis, testiculorum substantiae aequem immixtis resorbeatur, atque tandem ad uniuersum circulum reducatur, cum aliis persuasum habemus. Quanquam autem omnes in eo consentiunt, quod testiculis separandi ex arterioso sanguine feminis, epididymidis contra eiusdem recipiendi et per deferentia vasa ad vesiculos propellendi munus tribuendum sit, nos tamen, quo minus iisdem adstipulemur, variae prohibent causae. Ac summa quidem earum eo redire videtur, quod ille liquor, qui in testibus inest, quoad spissitudinem non minus, quam

A 3

colo-

a) Plura de his partibus qui nosse cupit, adeat REGN. de GRAAF libellum de virorum organis generationi inferuentibus, Operibus EIVSDEM Amstelod. 1705. editis insertum, et BOERHAAVII Praelectt. in proprias Institutiones cum Ill. HALLERI annotationibus, Vol. V. Part. I. §§. 641 - 648.

b) Vid. Ill. HALLERI Prim. Lin. Physiolog. Lausann. 1771. §. 817.

colorem ^{c)} a virili semine quam maxime abhorreat, quod, si sanum est, flauum, viscidum et peculiari odore praeditum esse debet: cui porro et illud accedit, quod epididymides et deferentia vasa absque conspicua saltem ratione per longum tempus semen retinerent, nisi quid haec remora, quam sperma in iisdem patitur, ad praeparationem eiusdem conferret; ex analogia denique muci secretionis idem nos colligere posse, sumus persuasi, quippe euictum est, mucum in ea consistentia, qua excretus gaudet, ex sanguine nequaquam separari, sed eam tum demum acquirere, quando aquosa pars ab inhalantibus venis resorpta est ^{d)}. Quae cum ita sint, non dubitandum quidem esse, arbitramur, quin testiculis spermatis officinae nomen conueniat, attamen epididymidum etiam, deferentiumque ductuum, quin et ipsarum vesicularum ratio simul ut habeatur, opus esse videtur, quibus, etiamsi nullam aliam, eam certe concedendam esse in virile semen actionem, putamus, quanquam tenues et aquosae partes per lymphatica vasa redeant, ipsum semen vero remaneat, et magis magisque crassum redatur ^{e)}.

Ac de spermatis quidem generatione satis expositum est. Properemus iam ad ipsius seminis regressus disquisitionem, atque primum definiamus modum, quo absolui eundem in viuo corpore statuunt. Lymphatica itaque vasa, de quibus supra differuimus, ex testiculis, epididymidibus, spermaticisque vesiculis virile semen resorberi et ad sanguifera vasa reuehi, ut denuo miscelam cum sanguine ineat, argumentis, iisque factis verisimile reddere student Physiologi. Neque, ut ingenue profiteamur, dissimulandum est, resorptionem aliquam, sicuti in aliis, ita etiam in his corporis humani partibus locum habere; namque admodum copiose iisdem circumpositae inueniuntur lymphaticae venae, quibus ut resorbendi officium adscribamus,

c) ibid. §. 823.

d) Conf. LUDWIGII Institut. Physiolog. Lips. 1752. §. 230.

e) Consulendi sunt, si quis plura super spermatis ortu legere cupiat, supra laudati GRAAFIUS et BOERHAAVIUS.

mus, plura sane nos cogunt argumenta: verum quum de materie, quam ex his partibus reuehunt, certi non simus, operae pretium nos facturos putamus, si phaenomena enumemus, quae, eam non dignam esse, cui seminis tribuatur nomen, suadere videntur. Etenim testiculis, eorumque appendicibus qui inest liquor, quum consistentiam semini propriam nondum acquisuerit, admodum opus habet, ut tenuioris liquidii jacturam patiatur, atque hanc per lymphatica vasa optimo fieri posse, nemo inficias ibit; namque per suctionem iisdem solemnem tenuior pars facilius spissa assugitur, eaque per arteriarum pulsum aliaque adminicula^f) ulterius promouetur, donec ad cisternam lumbarem, commune lymphae et chyli receptaculum peruenierit. Lymphaticarum denique venarum ex vesiculis, quibus praeparatum sperma inest, resorptionem tantum abest, vt negare prorsus audeamus, vt potius eam lubenter largiamur, attamen, ne nostrae aduersetur opinioni, exponendam ita putamus, vt, spermatis regressum ob varias causas fieri non posse, demonstremus, neque quidquam amplius quam lymphatici humoris, quemadmodum de testiculorum liquore exposuimus, resorptionem concedamus^g). Et primum quidem obest, quo minus ipsum sperma regredi possit, eius consistentia, quae in fano corpore adeo crassa deprehenditur, vt vascula illa, tam tenui lumine praedita, idem nullo modo in se recipere queant, et nulla prosector suuctio, quamuis alioquin eadem deneganda iisdem haud sit^h), efficiet, ut fluidum spissum tenuiorem canalem petere possit. Quum enim virile sperma viscidum et omni fere humiditate orbatum appareat in iis, qui diu a venere abstinuerint; in iis autem,

qui,

f) Conf. Excellentissimi LEONHARDI, Praeceptoris et Patroni pie Colendi, Disputat. inaugural. de resorptionis in corpore humano praeter naturam impeditae causis atque noxis, Lipsiae, 1771. pag. IX.

g) Vtrum praeter lympham et odorifera seminis pars regredi queat, difficile dictu est, quippe quae a mucosis spermatis partibus egregie inuolui possit. Ceterum tamen hanc cum mucosis partibus mixtionem tantam nos non putamus, quae impossibilem volatilis partis regressum reddat.

h) Conf. laudata Excellentissimi LEONHARDI Disp. pag. VIII.

VIII

qui, nimium eiusdem stimulis obediendum esse, arbitrati sunt, tenuet et lymphaticum inueniatur, non possumus non certissime esse persuasi, difficilem, quin impossibilem utique esse feminis ad sanguinem regressum. Accedit praeterea, quod animalcula, quae spermatis inesse ferunt, detegere in liquore ex vesiculis redeunte nunquam potuerunt obseruatores, quae in conspectum tamen venire utique deberent, si semen rediret. Quae cum ita sint, a vero non absimilis esse videtur ea assertio, qua venis lymphaticis, vesiculis circumpositis, superflui aquosi humoris suuctio tantummodo conceditur, eaque praeparando semini admodum necessaria indicatur, quippe sine qua consistentiam et indolem requisitam nancisci, prolificumque euadere illud nequeat.

Iam, cum satis de regressu, qualis fangi debeat, dictum putemus, dabimus operam, ut reliqua, quibus eundem stabilire posse perhibent, argumenta remoueamus. Ac primum quidem locum mereri illud videtur, quod ab feminis excretione sumunt, (namque ab exiguitate vesicularum quam repetunt oppositionem, eam facile ex eo nos refutare posse, sumus persuasi, quod spermatis in testiculis secretio admodum lente procedit, lymphaque cum eo separata magna in copia iterum resorbetur; atque adeo vesiculos, quamvis exiguum efforment cauum, satis amplas tamen esse, quae praeparatum sperma retinere possint, apparet) quam itaque feminis excretionem, etiamsi diutissime cohibeamus, nulla tamen incommoda sequi asserunt. Quum autem in aliis hominibus ea boni sanguinis copia haud inueniatur, quae magnam spermatis secretionem pati possit, aut, tametsi spermatis secretio in iisdem bene procedat, tam tenuet idem tamen sit, ut maxima pars per lymphatica vasa iterum redeat: in aliis contra, quibus forte vesiculae, deferentes ductus et epididymides spermato secreto, eoque per tenuis humoris resorptionem crasso reddito, repletæ sunt, viae tamen, quibus sanguis, sine spermatis secretione passa, ex testiculis redire queat, liberae manent, nulla

nulla profecto, quanquam cohibeatur excretio, turgescens harum partium in vitroque casu timenda erit. Accedit, nostramque sententiam egregie confirmat ea obseruatio, quia iis, quibus ex bonorum humorum abundantia spermatis excretio denegata nunquam est, eaque propter vesiculae eodem abundant, stimulos interdum adeo molestos esse, edocemur, ut vel inuoluntarie excretio eiusdem sequatur. Atque haec huic argumento opposuisse sufficient. Progrediamur eapropter ad aliud, idque ab eunuchis desumptum. Quibus cum deesse barbam, vocem autem debilem manere animaduertissent, horumque euentuum causas detegere non potuissent, arbitrabantur, eas in seminis regressu cohibito quaerendas esse; at enim vero, euictum equidem putarim, ex sanguine humorem separari posse nullum, nisi qui antea eidem, quamvis dissipatus et cum aliis eiusdem particulis mixtus, infueritⁱ), adeoque virile semen, etsi redire in iis, quibus testes exempti sunt, nequeat, manere tamen, eosdemque in humano corpore producere debere effectus, quos resorptum procreat, apparet, nimiaque obesitas, cui ii, qui testibus destituuntur, ut plurimum obnoxii sunt, illustrat; videtur itaque haec horum effectuum causas exponendi ratio nimis a veritate aliena, quam quae admitti possit. Sed, si qui forte alias eorumdem a nobis quaerant causas, iis respondendum esse putamus, nos lubenter acquiescere posse in eo, quod demonstrauerimus, causam cadentis barbae, vocisque debilitatae in spermatis resorptione nequaquam quaerendam esse, sed ab aliis, iisque, ut ingenui profiteamur, nobis saltem incognitis pendere^k). Quapropter, sepositis his, ad aliam oppositionem remouendam nos accingamus, quam ab iis repetere posse autument, qui nimia venere abutuntur. Quemadmodum enim debilita-

i) Conf. III. HALLERI Prim. Lin. Physiolog. §. 193.

k) Paulo accuratius nobis in barbae prorumpentis, vocisque clarae causam inquirentibus, occurrebat volatilis seminis pars, (cuius regressum supra concessimus) a qua resorpta et nero forte irritante, haud inepte deduci posse videtur vtraque haec mutatio. De qua autem, cum propriam sibi poscere videatur considerationem, plura dicere nolumus.

debilitatum corpus eos comitari, qui semen copiose excernunt, certum est, ita non potest non haec ipsa corporis debilitatio ab impedito spermatis regressu pendere. Quanquam autem negandum non est, sensuum internorum aequa, atque externorum hebetudine eos vehementer affici, qui venereis stimulis nimium indulserint, attamen, quum alia detur huius phaenomeni explicandi ratio, illud ex spermatis resorptione impedita haud quaque explicandum putarim. Etenim quum per copiosam hanc seminis excretionem partes eidem praeparando et asseruando designatae magnopere laxentur, non potest non humorum, qui vel aliis secretionibus, vel particularum eorumdem ad solida depositione, erant impendendi, affluxus ad has partes augeri, nouaque seminis, aut potius lymphae secretio, prout in benigna gonorrhoea, peragi¹⁾. Quae cum ita sint, magna sane cum verosimilitudine nos colligere posse, opinamur, causam huius virium sensuumque decrementi, in nimia seminis, lymphaeque eidem admixtae, quae aliis usibus designata erat, effusione potius, quam resorptione spermatis non procedente, quaerendam esse.

Iam, refutatis, ut videtur, aduersariorum oppositionibus, convertamus nos ad eum resorptionis ex vesiculis modum, quem statuendum putamus, eumque argumentis quibusdam stabilire conabimur. Ac primum quidem de possibilitate eiusdem dubitandum plane non esse putamus, namque cum praeter superius laudatum BOERHAAVIUM, iam T. H. BARTHOLINVS²⁾ ingentem vasorum lymphaticorum copiam, quae his partibus immixta et circumposita sit, detexerit, non possumus, quin certissime simus persuasi, hoc iisdem esse munus, ut lympham, quae, quemadmodum ubique in nostro corpore, ita quoque in his partibus per laterales arteriarum ramos secernitur, resorbeant, chylique receptaculo immittant; et quamvis de lymphaticis vasis asserere quis posset, non nisi solidarum

1) Illustriore reddere hanc assertionem videtur lactis secretio, quippe quam copiosiore euadere tum demum animaduertimus, cum nimis ad excretionem stimulantur mammae.

2) Conf. EIVS Anatomia p. m. 211.

lidarum partium nutritionem ab iisdem perfici, perspicere tam
en nullo modo possumus, vnde haec objectio suum robur
adipiscatur, quippe cum facile remoueri eadem possit: esse
enim discrimen arterias inter lymphaticasque venas, quarum
alteri nutritio solum, alteri autem resorptio adscribenda est,
vel parum in physiologia versatus non ignorat.

Progrediamur jam ad necessitatem resorptionis lymphae
ex vesiculis, ceterisque generationis partibus demonstrandam.
Atque hac in re, quo eo melius procedere queamus, respi-
ciendum primum esse ad eum hominum statum, arbitrariur,
in quo testiculi ex sanguine virile semen nullum, sed lymphaticum
humorem tantum secernunt. Scilicet in puerili aetate,
quum lymphaticae humorum partes, nutriendo corpori solum
aptæ, magna in copia eapropter deponantur, vt solidæ par-
tes incrementum capiant, eam esse voluit naturae Auctor hu-
mani corporis oeconomiam, vt ille sanguis, qui in prouectio-
ri aetate seminis secretioni impenditur, crescenti corpori inser-
uiret: quapropter, ne remaneret in vesiculis ea pars, quae per
spermaticas arterias cum sanguine testiculis illata, atque ab eo-
dem sanguine separata fuerit, resorbentes, venulas easque copio-
fas iisdem dedit, quae nunquam non collectam ibidem lymphae
copiam reuehant, et vniuerso humorum circulo denuo tradant.
Accedit, quod in iuuenili aetate sanguis tam multis nutritioni
solidarum partium aptis particulis refertus haud inueniatur, qui-
bus in homine in prouectiorem aetatem delato, si modo sanus
sit, vt plurimum abundat.

Ad necessitatem autem lymphae resorptionis in virili aetate
quod attinet, eam nos melius depingere vix posse putamus,
quam vt ad phaenomena, quae humano corpori ab eadem bene
procedente contingunt, animaduertamus, vel damnorum ab
eadem impedita ortorum habeamus rationem. Ac fructus qui-
dem, quos lymphae regressus in corpore adulto producit, pro-
fecto varii sunt, namque virile semen necessariam crassitatem,
et cum ea coniunctam prolificam vim adipisci vix poterit, nisi
aquosi humoris expers fiat: et quanquam nondum euictum sit,
quanam

quanam praesertim in re prolifica seminis virtus contineatur, id tamen omni exceptione maius per experientiam redditum est, eos, qui tenui gaudent spermate, prolibus procreandis nequam quam aptos reperiri. Neque semini praeparando lymphae regressus vtilis solummodo iudicandus est, quin potius idem præterea partibus corporis humani laetius crescendis et roborandis admodum inseruit. Quum enim nutritio eius peragatur ita, vt gelatinosae partes ad solida sensim deponantur, et vnum cum iisdem corpus constituant, elucescit profecto, quam necessaria lymphaticorum humorum abundantia esse debeat, et quam caute eapropter prospiciendum nobis sit, ne tam boni humoris excretionem nimiam instituamus. Quae enim si facta fuerit (atque hoc quidem fieri potest vel nobis volentibus, prouti in nimia spermatis aut sanguinis, et lymphae vitrisque admixtae, profusione, vel inuoluntarie, quemadmodum diabetes testatur) mala corpori illata esse deprehendimus, quae longo indigeant temporis interuallo, antequam abigi ab eodem possint. Saeuiunt enim plerumque in corpus humanum sic, vt debilitatum prorsus videatur, atque propterea non interna minus, quam externa sensus et motus organa munieribus suis fungi plane nequeant.

Sed, ni abrumperemus sermonis filum, verendum profecto nobis esset, ne TV, VIR DOCTISSIME, crederes, nos TVI, honorumque in TE hodie collatorum oblitos prorsus esse. Quamobrem, vt ne huic de nobis existimationi suppeditasse materiem videamur, relinquamus hoc de spermatis regressu argumentum, et ad alteram officii partem absoluendam nos accingamus. Quum enim Bosiana Societas, cui TE interfuisse impense laetamur, votis, iisque sincerimis eos prosequi soleat sodales, qui laborum præmiis a gratiofa medicorum facultate ornantur, non possumus non TIBI de nouis honoribus ex merito in TE collatis animitus gratulari, et, vt fausta quaevis TIBI nullo non tempore continent, precari. Nos vero vt eadem humanitate atque beneuolentia, quibus huc vsque erga nos vsus es, amplecti velis, etiam atque etiam rogamus.
